

EELNÕU

VABARIIGI VALITSUS

ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn, Stenbocki maja

12.2025

Päevakorrapunkt nr...

Eesti seisukohtadele AgoraEU programmi 2028-2034 kohta

1. Kiita heaks järgmised kultuuriministri esitatud Eesti seisukohad AgoraEU programmi 2028-2034 kohta.

1.1 Eesti toetab eraldiseisva AgoraEU programmi loomist kultuuri, audiovisuaal-, uudismeedia ning kodanikuühiskonna tegevusvaldkondade toetamiseks. Eesti toetab programmi üldisi eesmärgi ning võimalust luua sünergiaid programmi eri osade vahel. Eesti eelistab programmi tegevussuundade selgemat defineerimist, alaeesmärkide ja toetatavate tegevuste täpsemat lahtikirjutamist määruses.

1.1.1 Programmi kultuuri- ja audiovisuaalvaldkonna tegevussuundade peamiseks fookuseks peab jääma rahvusvaheline professionaalne koostöö, loovisikute mobiilsus, partnerlused ja võrgustikud ning toetatavate tegevuste (kunstiliselt) kõrge kvaliteet. Eesti peab oluliseks kultuuri alasuunas sektoripõhise lähenemise võimalust, tagamaks programmi võimalikult mõjus rakendamine.

1.1.2 Eesti toetab programmis MEDIA+ tegevussuunda ning selle audiovisuaalvaldkonna alasuunda. Oluline on, et alasuuna ülesehitus ja struktuur arvestab valdkonna ökosüsteemi jätkusuutlikkust Euroopas nii mitmekesise sisu pakkumisel kui ka sektori konkurentsivõime edendamisel. Eraldi tähelepanu tuleb taotlusvoorude tingimustes pöörata väikese tootmisvõimekusega riikide ligipääsu tagamisele. Eesti toetab videomängutööstuse hõlmamist programmi.

1.1.3 Toetame MEDIA+ tegevussuuna all uudismeedia alasuunda, kuid oluline on tagada, et toetustegevused arvestaks uudismeedia valdkonna spetsiifiliste vajadustega. Tähelepanu tuleb pöörata kohaliku sõltumatu meedia jätkusuutlikkusele ja elujõulisusele, sealhulgas piiriüleses koostöös. Toetame toimetusevabaduse ja sõltumatu ajakirjanduse põhimõtete eraldi esiletoomist programmis. Täiendavalt rõhutame meediapädevuse ja strateegilise kommunikatsiooni algatusi, eriti noortele ja lastele, sealhulgas laste õiguste kajastamist ja teadlikkuse suurendamist avalikus ruumis.

- 1.1.4 Eesti toetab programmi CERV+ tegevussuunda. Uues programmis tuleb tagada, et ka järgmisel EL eelarveperioodil jätkub toetus tegevustele, mis edendavad demokraatiat, võrdõiguslikkust, kultuurilist mitmekesisust, kogukondade kaasamist, vähemate võimalustega ja haavatavate sihtrühmade kaitset, Euroopa koostöövõrgustike toimimist ning Euroopa Liidu kodanike ja väärtuste hoidmist ja tugevdamist.
- 1.2 Eesti toetab programmis ette nähtud võimalust valdkondadevaheliseks koostööks horisontaalsetes teemades, näiteks innovatsioonis, digitehnoloogias ja tehisintellekti valdkonnas. Toetame teadmus- ja tõenduspõhisust programmi eesmärkide ning toetusmeetmete kujundamisel.
- 1.3 Toetame programmi rakendamiseks riiklike kontaktpunktide süsteemiga jätkamist ning neile selge toimimisraamistiku ja kaasrahastuse määramist Euroopa Komisjoni poolt. Kontaktpunktid on olulised programmi sihtrühmadeni jõudmisel, eriti väikeriikides.
- 1.4 Peame oluliseks, et määruses oleks esitatud tegevussuundade põhine indikatiivne eelarvejaotus, et tagada kindlus ja tasakaalustatud tugi kõigile valdkondadele uue programmi rakendamisel. Oluline on täpsustada ka eelarveallikad valdkondadevahelisteks horisontaalseteks tegevusteks ning InvestEU finantsmeetmeks.
- 1.5 Peame oluliseks parandada programmile ligipääsu eelkõige väikestele keele- ja kultuuriruumide organisatsioonidele, kes toimetavad turutörke olukorras. Programmi meetmed peavad olema kujundatud viisil, mis on sobilikud ning võimalusel ka fokuseeritud ELi tõmbekeskustest kaugemal asuvate liikmesriikide organisatsioonidele, mille raames toetame oskuste arendamist neis organisatsioonides.
- 1.6 Peame oluliseks vähendada programmi rakendamisel halduskoormust, näiteks projekti taotlemise ja aruandluse keerukust, ning toetame taotlusprotseduuride ja reeglite jätkuvat lihtsustamist ning täiendavat tuge, eriti väikse võimekusega organisatsioonidele.
- 1.7 Programmi rakendamisel peab säilima liikmesriikide otsustav roll toetusmeetmete ja tegevuste kujundamisel tööprogrammide kaudu, kasutades rakendusaktide vastuvõtmisel kontrollimenetlust.
- 1.8 Toetame sünergiaid teiste ELi algatuste ja fondidega nagu Erasmus+, Euroopa Horisont, Euroopa Konkurentsivõime Fond, Globaalne Euroopa, kuid peame vajalikuks luua selged juhised, kuidas sünergiaid praktikas rakendatakse.
- 1.9 Toetame programmi laiemale üldsusele suunatud tegevuste puhul eraldi fookust noortele ja eakatele.
- 1.10 Toetame kolmandate riikide osalemist AgoraEU programmis. See peab lähtuma selgetest kriteeriumidest ning Euroopa Liidu alusväärtustest.
- 1.11 Eesti toetab programmi vahenditest spetsiifiliste diskrimineerimise ennetamise ja tõkestamise, sallimatuse vastaste, puudega inimeste õiguste kaitse ning ligipääsetavuse ja võrdsuse, sh soolise võrdsuse edendamise ning soolise vägivalla vastu võitlemisega seotud tegevuste rahastamist. Samuti peame oluliseks, et soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste, sh ligipääsetavuse eesmärkidega arvestataks läbivalt programmi kõigi tegevuste rahastamisel ja elluviimisel. Oluline on, et programm tagaks rahastuse kättesaadavuse ka vabaihendustele, toetades seeläbi nende sõltumatust ning rolli demokraatia kaitsel ja poliitikate elluviimisel.
2. Eesti esindajatel Euroopa Liidu Nõukogu erinevatel tasanditel väljendada ülaltoodud seisukohti.

3. Kultuuriministeeriumil teha punktis 1 nimetatud seisukohad teatavaks huvirühmadele, kes olid kaasatud seisukohtade kujundamisesse. Riigikantseleil esitada punktis 1 nimetatud eelnõu ja seisukohad Riigikogu juhatusele ja teha seisukohad teatavaks Eestis valitud Euroopa Parlamendi liikmetele ning Eestist nimetatud Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee liikmetele.

Kristen Michal

peaminister

Keit Kasemets
riigisekretär